الباب الرابع في بيان الماضي ... الماضي في التركي كل كلمة الحق بآخرها دال مكسورة بعد التجريد من علامة المصدر وان شئت قل ... يلحق بالكلمة التي على صورة الامر ... دال مكسورة ... ويتولد من كسرة الدال ياء ... فيكون المجموع فعلاً ماضياً مسنداً للمفرد الغائب مثاله

علم فهم قرأ كتب امر جاء ذهب قعد قام وقف اكل شرب سمع رأى
بلدی آکلادی اوقودی یازدی بیوردی کلدی کتدی اوتوردی قالقدی دوردی یدی ایچدی ایشتدی کوردی

ورى تكلم قال ربى عمل خاف وقع رمى خط ستر وغط نام فرق وغل
اوستردی سویلدی دیدی بسلدی یاپدی قورقدی دوشدی آتدی قودی اورتدی اویودی یقدی کردی

اضطجع خرج ربط حل كنس حلب قطع ضرب هرب وصل اعطى اخذ
یاتدی چیقدی بغلدی چوزدی سپوردی صاغدی کسدی اوردی قاچدی ایردی ویردی آلدی

باع اشترى شفع شاور عجن طبخ فلق قلع عض ولد نسي
صاتدی صتون آلدی دلالت ایلدی طانشدی یوغردی پشردی یاردی قوپردی ... طوغردی اونتدی

استحى سأل بذر طلب ركب نزل مضغ بلع تبول تغوط نقص ابتدأ
اوتاندی صوردی صاچدی استدی بندی اندی چیکندی یوتدی ایشدی سچدی اکسلدی بشلدی

خلص حرق غلى سرق طار خيط خنق سعل عطس بكى ضحك
بقردی یاقدی قینادی اوغرلدی اوچدی دکدی بوغدی اوکسردی آقسردی اغلدی کولدی

عض مص باس اصطلى بل غسل عام غطس عرق ذبح سلخ
ایصردی امدی اوپدی اصندی ایصلتدی یقادی یوزدی طالدی تردی بوغزلدی صویدی

قتل دفن وزن بنى احترس رفع هدم نخل ملأ سب وشتم قفل
اولدردی کومدی طارتدی بنا یاپدی صاقندی قالدردی ییقدی الدی طولدردی سوکدی قپادی

فتح وكشف اصطاد خاصم اخفى خبى خلص لف صبر نفخ انتفخ فرش
آچدی آولدی چکشدی کزلدی صاقلدی قورتاردی صاردی قاتلاندی اوفردی شیشندی دوشدی

شم ذاق لمس صب صدم مسح سخن برد قر سحب جر
قوقلدی طاتدی دکدی دوکدی طوقندی سلدی اصندی صووندی کجدی چکدی سوردی

نشر وجد غنى صاح وهب نسج فتل انتخب وصى حب شرط
سردی بولدی ایرلدی چاغردی بغشلدی طوقودی بوکدی اوزندولدی اصمرلدی سودی بیرقلدی

اغتاظ ارتعش لبس قلع دفن وزن كال لحس صدق كذب كان
انجندی دتردی کیدی چیقردی کومدی طارتدی اولچدی یلادی اینندی یلانلدی اولدی

صار رجع اتكأ واعتمد لعب ولى تدلل اطفى خدع اورد احتقر
اولدی دوندی طیاندی اوینادی صاوشدی نازلندی سوندردی الدتدی کتوردی حقورلدی

حفظ زين زرع حصد جمع ولم ملح تخلق شنق وعلق تثاوب احاط
ازبرلدی دوزدی اکدی بچدی دوشردی اوکدی یاراتدی آصدی اسندی قاپلادی

سبق هرول استعجل بطؤ جرى تعب هضم فزع انعم اجتهد
کچدی یلدی اکلندی سکرتدی یورلدی سکردی سوندی طاسه لندی چالشدی

افتكر ظلق تحير زاد احكى حدث خاطب وشوش صرخ سكت
دوشوندی ... شاشردی آرتدی ... ... فصلدی باغردی صوصدی

صام

نبول معناسی کلوردی معلوم بولفتح بابله دنیادن وازوآجدن کسلوب حق تعالی حضرتنه منقطع اولان خاتوندر فافهم

صام تعلم نظر صاحب عادى فرح كره زعل قرف خانق حارب
اوروچ طوتدی اوکرندی باقدی دوستلق ایتدی دشمنلق ایتدی شنلق ایتدی اکراه ایتدی اوصاندی ... قوغا ایتدی جنک ایتدی

عذر نازع فار لعب غش جفل ابترى اشتغل فصل استعمل رضي ضمن
... بوزشدی قاصقندی دولاب ایتدی آلدتدی اورکدی باشلدی ... ایشلدی قوللندی قایل اولدی کفیل اولدی

عوبن اخذ واعطى تعشم ربح كتب خسر عاون دين استسلف انتفع جمع
... آلش ویرش ایتدی اوموی قزاندی ... ضرر ایتدی یاردم ایتدی بورج ایتدی اودنج آلدی فائده لندی طوپلادی

وفا قسم خصص حضر ودى ارسل بعث مشى صادف لقي بقي انتظر
اودەدی طاغتدی ... حاضر ایتدی کوتوردی کوندردی یوریدی یوللدی راست کلدی بولشدی قالدی کوزتدی

ارتاح نقى نزل مات رقص غلب نهب سرق خطف اوى فتش صاغ بين
دکلندی ساچدی ایندردی اولدی اوینادی یکدی یغما ایتدی چالدی قابدی اوت ایتدی اره دی قالب ایتدی بلی اولدی

اطلع رخى نشف بطل مسك عرس زرع غربل طحن نخل عطش قطع
کوزآتدی صالی وردی قورودی بوشلدی طوتدی دوکون ایتدی اکدی قالبورلدی اوکوتدی الەدی صوصادی پاره لدی

هزم فت سلق صفى فور نتف قلى قشر دوب سحق جاع شبع ارتوى
ینیدی دوفودی خشلدی سوزدی اویدی یولدی قزارتدی صویدی اریتدی ازدی آجقدی طویدی قاندی

فرغ بخ نفض دار غط شخر هدس حلم تيقظ تحزم شلح شد رمى
بوشلتدی پوسکردی سلکدی دوندی اورتدی خورلدی صایقلدی دوش کوردی اویاندی قوشاندی صویندی چکدی آتدی

صفر كسر قطف قشط شحط وسخ طهر نظف عصر طوى دعك نظم
اوردی قیردی قوپاردی قازیدی ... کیرلندی پاک ایتدی تمیزلدی صیقدی دوردی اوفلدی دیزدی

صف ملح ختم دور نشف قلب نعوو تبدل جرب تشبه خلط تعجب
دوزدی دوزلدی مهرلدی دوندردی قورتدی چویردی ... دکشدی صینادی بکزدی قارشدردی شکلندی

لعق حسن تمسخر تفرج دار طاف تدشى رزق نطع طرش تبسم تمشط
یالادی کوزل ایتدی ... سیر ایتدی دوندی دولاندی ... کزدی کرندی ... کولمسدی طرادی

قربش سن علق نبت علا وطى كبر صغر طول قصر توسط عرض
... بیلەدی تاخدی ایتدی بتدی یوکسک ایتدی آلچق ایتدی بیوک ایتدی کوچک ایتدی اوزن ایتدی قصه ایتدی اورطه ایتدی انلی ایتدی

تكنز ضيق تفسح رتع تخن تخفف تعرى تبخر عاش اشتاق استقبل
... طار ایتدی ... ایتدی ... ایتدی قالن ایتدی یکنک ایتدی ... بوغلاندی توتسولدی یشادی آرزولدی قارشولدی

اقتدر تندم تعوق ساتل فعل اجتمع احمر حب مد كسرم
بجردی پشیمان اولدی کجکدی قاوق صاللدی اشلدی جمع ایتدی قزاردی سودی یاردم ایتدی ...

ومتى كان آخر الكلمة جيماً او شيناً او قافاً او طاءً او تاءً او باءً او كافاً عربية حال السكون تقلب دال الماضي تاءً وتدغم في التاء والطاء وانما مثلت لك الامثلة كلها بالدال لتعرف وتستيقظ للمواضع والمواد التي تقلب فيها الدال وهناك امثلتها شرب اكل فرق اضطجع ذهب باس عض حلب
ایچدی یدی یاقدی یاتدی کتدی اوپدی ایصردی صاغدی

الباب الخامس في بيان المضارع المضارع في التركي كل كلمة الحق بآخرها راء ساكنة بعد التجريد من علامة المصدر وتلك على صورة الامر فيكون المجموع فعلاً مضارعاً مسنداً للمفرد الغائب وذلك من اول المصادر الى آخرها ومثاله

Copyright @ King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)